

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžak/8/2020
Identifikačné číslo spisu: 1020200631
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1020200631.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci sťažovateľky (pôv. žalobkyňa): E. S., narodená XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Sýrska arabská republika, cestovný doklad č. W., víza Slovenskej republiky č. XXXXXXXXXX, adresa posledného trvalého pobytu v zahraničí: V, Y. Š. E., G. E., R. Z. Č. XXX, F. Č. XX, T. V., evidenčne Pobytový tábor Opatovská Nová Ves, t. č. udelená dlhodobá priepustka na adrese ul. N. X, F., Slovenská republika, právne zastúpená: Mgr. Viera Orichová, advokátka, so sídlom Kláštorská 131, Nitra, adresa pracoviska: Hollého 10, Nitra, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Pivonková 6, 812 72 Bratislava, o správnej žalobe vo veciach azylu, o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 7SaZ/4/2020-32 zo dňa 30. júna 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 7SaZ/4/2020-32 zo dňa 30. júna 2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-170-63/2019-Ž zo dňa 17.03.2020 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 480/2002 Z.z.“) neudelil sťažovateľke azyl a podľa § 13a a § 20 ods. 4 jej poskytol doplnkovú ochranu.

2. Preskúmané rozhodnutie odôvodnil tým, že v danom prípade neboli splnené podmienky udelenia azylu, nakoľko sťažovateľka nemohla mať v Sýrii a Kuvajte opodstatnené obavy z prenasledovania, pretože žiaden štátny orgán, či iný subjekt, za podpory alebo úmyselnej nečinnosti štátneho orgánu, voči

nej nevyvíjali žiadnu činnosť, ktorú možno považovať za prenasledovanie a ktorá by jej strach opodstatňovala. Sťažovateľka sa údajne celý život zdržiavala iba v Kuvajte, ktorý viackrát opustila. Na sociálnej sieti Twitter podporovala príspevky novinára a aktivistu menom Y. E.- L. pôsobiaceho v Sýrii, ktorý jej na jej žiadosť zaslal potvrdenie o tom, že je členom Únie sýrskej občianskej spoločnosti, ktorého fotokópiu sťažovateľka predložila do konania a taktiež úryvok z ich súkromnej konverzácie. V uvedenom úryvku jej pán Y. odporúča, aby necestovala do Sýrie, pretože je jej meno vedené na zozname sýrskych bezpečnostných služieb. Dôkaz zo strany sťažovateľky nemôže byť akceptovaný, nakoľko ide iba o subjektívny názor spomínaného novinára a aktivistu, ktorý nevyvodzuje žiadne prenasledovanie, ktorému by mala byť sťažovateľka v prípade návratu do Sýrie vystavená. Ďalej uviedol, že prenasledovanie nemôže byť založené len na pocite a názore. Strach alebo obava z prenasledovania musí byť zjavná, opodstatnená a podložená skutočnou situáciou. Sťažovateľka opustila Kuvajt dobrovoľne, legálne a bezproblémovo, na vlastný cestovný pas a dvojstupové víza Slovenskej republiky.

II.

Konanie na Krajskom súde

3. Sťažovateľka podala proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Bratislave správnu žalobu vo veci azylu podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“), namietajúc nesprávne posúdenie zdravotného stavu sťažovateľky, jej zdravotného postihnutia a otázky udelenia humanitného azylu.

4. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 207 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) dospel k záveru o tom, že správnu žalobu je potrebné zamietnuť uvádzajúc, že

- sťažovateľka žila celý život mimo Sýrie;
- v danej veci podľa § 9 zák. č. 480/2002 Z.z. niet právneho nároku (zjavne na udelenie azylu z humanitných dôvodov- pozn. kasačného súdu), pričom udelenie azylu závisí výlučne na úvahe žalovaného;
- čl. 13 nariadenia ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 34/2014 o postupe migračného úradu MV SR, útvarov Policajného zboru a centier podpory pri vykonávaní zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ustanovuje, že za humanitné dôvody, na základe, ktorých môže migračný úrad udeliť azyl, ak žiadateľ nespĺňa podmienky na udelenie azylu, z dôvodu prenasledovania, sa považujú prípady neúspešných žiadateľov z radov prestarnutých, traumatizovaných alebo ťažko chorých osôb, ktorých návrat do krajiny pôvodu by mohol predstavovať fyzické alebo psychické útrapy, prípadne až smrť;
- zraniteľnosť osoby ako takej, nezakladá dôvod na udelenie predmetnej ochrany;
- z dôvodov, ktoré sťažovateľka uviedla vyplýva, že nespĺnila žiadnu z podmienok na udelenie azylu, ktoré sú uvedené v § 8 a § 10 zák. č. 480/2002 Z.z.;
- sťažovateľke nehrozí žiadna z foriem prenasledovania vymenovaných v § 2 zák. č. 480/2002 Z.z.;
- problémy sťažovateľky sú všeobecného charakteru, teda hrozba neselektívneho násillia z dôvodu pretrvávajúcej nestabilnej bezpečnostnej situácie v krajine pôvodu;
- príslušnosť k jednej z rizikových skupín, neznamená samo o sebe poskytnutie medzinárodnej ochrany vo forme udelenia azylu, pričom daná príslušnosť môže byť zohľadnená aj vo forme medzinárodnej ochrany poskytnutím doplnkovej ochrany;

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

5. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka v zákonnej lehote podala kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) S.s.p., t.j. krajský súd v konaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

6. Sťažovateľka v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä

uviedla, že

- krajský súd nezaslal sťažovateľke vyjadrenie žalovaného k žalobe a ani ju žiadnym iným spôsobom o vyjadrení neupovedomil;
- odôvodnenie napadnutého rozsudku je nedostatočné, zmätočné, vyskytujú sa v ňom viaceré nezrovnalosti a nesprávne údaje;
- krajský súd sa nevysporiadal s námietkou nezrozumiteľnosti preskúmaného rozhodnutia v súvislosti s posudzovaním dôvodov prenasledovania vo vzťahu ku krajine pôvodu sťažovateľky a k jej návratu do Kuvajtu;
- napriek tomu, že krajnou pôvodu sťažovateľky je Sýria, žalovaný sa v odôvodnení opakovane zaoberá situáciou v Kuvajte, legálnosťou pobytu sťažovateľky v Kuvajte a jej možnosťou vycestovať a vrátiť sa do Kuvajtu;
- žalovaný dospel k nelogickému a nepodloženému záveru o tom, že legálny pobyt sťažovateľky v Kuvajte nebol ohrozený a mala sa tam vrátiť, v tejto súvislosti poukázala na informáciu o krajine pôvodu (Č.p. MU-ODZS-2019/000338-008), podľa ktorej zástupca ministra vnútra Kuvajtu vydal inštrukciu o nepredlžovaní, neobnovení alebo o netransferovaní víz za účelom návštevy a pracovných alebo rodinných víz pre Sýrčanov;
- krajský súd sa nevysporiadal s namietanými rozporami so spisom vo vzťahu k zisteniam o náboženskej slobode v Sýrii a k nelogickým záverom o neexistencii prenasledovania z náboženských dôvodov a v tejto situácii uviedla, že v zmysle informácií o krajine pôvodu (Č.p. MU-ODZS-2019/000338-008) v Sýrii dochádza k potlačovaniu náboženskej slobody a v informáciách o krajine pôvodu predložených do konania sťažovateľkou sú citované údaje o katastrofálnych podmienkach dodržiavania náboženskej slobody ako ľudských práv a sektárskom násilí zameranom na sunnitských moslimov, vláda často spája náboženskú príslušnosť s politickým presvedčením a na základe toho predpokladá, že väčšina Sunnitov podporuje opozíciu proti vláde;
- sťažovateľka nemá udelenú dlhodobú priepustku ale má v zmysle § 27 ods. 1 zák. č. 480/2002 Z.z. prechodný pobyt na území Slovenskej republiky;
- krajský súd nesprávne vyhodnotil, že sťažovateľka nespĺňa dôvody na udelenie azylu podľa § 8 a podľa § 9 zák. č. 480/2002 Z.z.;
- žalovaný náležite neposúdil zdravotný stav sťažovateľky a jej zdravotné postihnutie a nesprávne vyhodnotil, že humanitné dôvody na udelenie azylu u nej neexistujú;
- žalovaný disponuje zisteniami založenými v administratívnom spise, podľa ktorých v Sýrii trpia na následky vojny hlavne ľudia so zdravotným postihnutím, títo bojujú s limitovaným alebo žiadnym prístupom k zdravotným službám, na čo žalovaný neprihliadol;
- správna úvaha vedúca k neudeleniu azylu z humanitných dôvodov sa zamerala iba na posúdenie zvládania bežného života sťažovateľky v štandardných životných situáciách v bežnej, normálne fungujúcej krajine, avšak Kuvajt nie je krajnou pôvodu sťažovateľky;
- žalovaný a krajský súd dospeli v rozpore s obsahom spisu k záveru, že sťažovateľka má v Sýrii priame rodinné vzťahy, čo však nie je pravda, pretože syn sťažovateľky žije v Rakúsku a bývalý manžel v Nemecku;
- žalovaný zaradil sťažovateľku medzi zraniteľné osoby, avšak jej zraniteľnosť neskúmal s ohľadom na životné podmienky handicapovaných ľudí v Sýrii a preto je jeho záver nedôvodný a pri existujúcich informáciách o krajine pôvodu je aj nelogický a vykazuje znaky ľubovôle správneho orgánu.

7. Záverom navrhla, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

B)

8. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti okrem stručného zhrnutia prípadu sťažovateľky uviedol, že

- ust. § 106 ods. 1 S.s.p. sa nevzťahuje na situáciu, kedy správny súd rozhoduje bez nariadenia pojednávania tak, ako to bolo v prípade sťažovateľky;
- v prípade sťažovateľky neexistuje priama súvislosť opodstatnenej obavy prenasledovania v súvislosti s jej rasou, náboženstvom, národnosťou, sociálnou skupinou alebo politickým názorom;
- sťažovateľka neuviedla také dôvody na udelenie azylu, ktoré by zakladali dôvod na jeho udelenie;

- krajský súd, ako aj žalovaný, poukázali na to, že proti sťažovateľke nebolo v krajine pôvodu, a ani v Kuvajte vedené trestné konanie, nebola väznená, zatknutá ani zadržaná, nemala žiadne problémy so štátnymi orgánmi, nebola vystavená mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu;
- je veľmi nepravdepodobné, aby bolo sťažovateľke prisudzované vyjadrovanie opozičných politických názorov, nakoľko na sociálnej sieti Twitter, kde podporovala príspevky novinára a aktivistu menom Y. E.-L. pôsobiaceho v Sýrii, vystupovala pod pseudonymom a podľa vyjadrení sťažovateľky už tri roky tento účet nepoužíva a zmazala aj predošlé príspevky;
- žalovaný sa situáciou v Kuvajte zaoberal z dôvodu, že sama sťažovateľka tvrdí, že bola pravdepodobne prenasledovaná zo strany verejnej bezpečnosti v Kuvajte, že si všimla nejakých ľudí pri jej byte a keď niekam išla, pohybovali sa pri nej neznámi ľudia;
- je veľmi nepravdepodobné, žeby sťažovateľka mohla byť prenasledovaná v krajine pôvodu z dôvodu náboženského presvedčenia a jej príslušnosti k sunnitskej vetve islamu, nakoľko väčšina obyvateľov Sýrie sa hlási k Sunnitom a prenasledovaní sú iba tí, ktorí verejne vyjadrujú opozičné názory, resp. pracujú na aktivitách opozície a sama sťažovateľka sa vyjadrila, že svoju vieru nepraktizovala a nechodievala do mešít;
- informácie o krajine pôvodu, na časť ktorých poukazuje právna zástupkyňa v kasačnej sťažnosti opisujú neselektívne násilie, ku ktorému v Sýrii dochádza, a preto bola sťažovateľke poskytnutá doplnková ochrana;
- pri rozhodovaní o poskytnutí azylu z humanitných dôvodov vychádzal z tvrdení sťažovateľky, ktorá opakovane konštatovala, že so svojím handicapom sa naučila žiť ako bežný človek, je samostatná, má vodičský preukaz a nemá problém šoférovať auto.
- podľa Federálneho správneho súdu Rakúskej republiky v rozhodnutí zo dňa 24.09.2019 je sťažovateľka schopná starať sa sama o seba a neexistujú u nej také rodinné alebo kultúrne aspekty, ktoré by zakladali jej akceptáciu z humanitných dôvodov a viedli by automaticky k udeleniu medzinárodnej ochrany;
- zraniteľnosť osoby ako takej ešte nezakladá dôvod na udelenie medzinárodnej ochrany;
- podľa ošetrojúcej lekárky sťažovateľka neudávala žiadne vážne zdravotné problémy, jej zdravotný stav je v norme a s prihliadnutím na jej vek sa u nej napr. objavila cukrovka alebo zvýšená hladina cholesterolu, za ťažko chorú osobu ju nemožno považovať a podľa žalovaného nepatrí do žiadnej kategórie osôb vymenovaných v § 39 ods. 1 zákona o azyle;
- sťažovateľka opakovane uvádzala, že v Sýrii žije jej sestra, dvaja bratia a strýko, že všetci bývajú v Damasku a so všetkými je v kontakte, majú sa dobre, sú v poriadku a ona sama bola v Sýrii párkrát na návšteve;

9. Záverom navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol.

III.

Právny názor kasačného súdu

10. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľka v lehote včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru o tom, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie podľa § 462 ods. 1 S.s.p..

11. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 1 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27. októbra 2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

12. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému meritórnemu výroku napadnutého rozsudku po tom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho a administratívneho spisu

a zistil, že sťažovateľka sa žalobou podanou na krajský súd domáhala preskúmania rozhodnutia žalovaného ČAS: MU-PO-170-63/2019-Ž zo dňa 17.03.2020, ktorým tento podľa § 13 ods. 1 zák. č. 480/2002 Z.z. neudelil sťažovateľke azyl a podľa § 13a a § 20 ods. 4 jej poskytol doplnkovú ochranu.

13. Sťažovateľka v kasačnej sťažnosti uplatnila niekoľko kasačných dôvodov, a o.i. i podľa ust. § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p. tvrdiac, že v krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že vyjadrenie žalovaného k správnej žalobe nebolo zaslané krajským súdom jej právnej zástupkyňi. Zároveň namietala zmätočnosť a napadnutého rozsudku a jeho nedostatočné odôvodnenie. Kasačný súd sa predovšetkým zaoberal námietkou sťažovateľky procesného charakteru, ktorá logicky predchádza preskúmaniu napadnutého rozhodnutia z meritórnych dôvodov.

14. Právo na spravodlivý proces zahŕňa právo na prístup k súdu, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na verejnosť konania a rozhodnutia, právo na rozhodnutie v primeranej lehote a právo na spravodlivé prejednanie veci, do ktorého okrem iného patrí aj princíp kontradiktórnosti konania.

15. V prejednávanej veci krajský súd postupom podľa § 105 ods. 2 písm. a) a c) S.s.p. vyzval (č. l. 20) žalovaného, aby sa v lehote 30 dní vyjadril k žalobe sťažovateľky a zároveň v tejto lehote predložil administratívny spis týkajúci sa veci. Dňa 29.05.2020 bolo krajskému súdu doručené vyjadrenie k podanej žalobe. Následne sa v súdnom spise krajského súdu na č. l. 29 nachádza úprava zákonného sudcu na oznam na úradnej tabuli krajského súdu o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku dňa 30.06.2020. V súdnom spise sa nenachádza žiadna listina, preukazujúca doručenie vyjadrenia žalovaného sťažovateľke. Vyjadrenie žalovaného tak zjavne nebolo právnej zástupkyňi sťažovateľky doručené. Krajský súd dňa 30.06.2020 bez nariadenia pojednávania verejne vyhlásil rozsudok vo veci správnej žaloby vo veciach azylu sťažovateľky tak, že žalobu zamietol.

Podľa § 106 ods. 1 S.s.p. ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenia alebo nerozhodne vo veci bez nariadenia pojednávania, zašle bezodkladne žalobcovi vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe. Žalobca sa k nim môže vyjadriť v lehote určenej správnym súdom.

Podľa § 106 ods. 2 S.s.p. k vyjadreniu žalobcu sa môžu účastníci konania vyjadriť v lehote určenej správnym súdom. Na ďalšie vyjadrenia správny súd nemusí prihliadať, o čom účastníkov konania poučí.

16. Z dôvodovej správy k ust. § 106 S.s.p. vyplýva, že: „Navrhovaná koncepcia doručovania žaloby a vyjadrení účastníkov konania je uplatnením princípu kontradiktórnosti konania v správnom súdnictve (i keď zúženého vzhľadom na charakter a predmet tohto konania). Po doručení žaloby správny súd, odstránení jej prípadných väd a preskúmaní procesných podmienok doručí správny súd žalobu na vyjadrenie žalovanému, prípadne ďalším účastníkom [§ 105 ods. 1 písm. a)]. Vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe je fakultatívne podriadené režimu repliky (odsek 1), na ktorý nadväzuje režim tzv. dupliky podľa odseku 2. Replika a duplika je procesný režim, ktorého zmyslom a účelom je "substancovať" skutkové tvrdenia a právne argumenty účastníkov tak, aby bol naplnený princíp rovnosti zbraní a aby správny súd mohol vo veci riadne konať bez prietahov. Po vyčerpaní repliky a dupliky správny súd na ďalšie vyjadrenia nemusí prihliadať, o čom účastníkov poučí. Navrhované ustanovenie reflektuje tiež judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Hudáková proti Slovenskej republike)."

17. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

19. Čo sa týka ujmy na procesných právach účastníka súdneho konania, Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení z 8. marca 2018 sp. zn. IV. ÚS 208/2018 konštatoval, že: „Spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa okrem iného (a predovšetkým) princíp „rovnosti zbraní“, t. j. princíp, že každá strana v procese musí mať rovnakú možnosť hájiť svoje záujmy a že žiadna z nich nesmie mať podstatnú výhodu oproti protistrane (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Delcourt proti Belgicku zo 17.1.1970, vo veci Dombo Beheer B. V. proti Holandsku z 27.10.1993 a pod.). Princíp rovnosti zbraní hrá dôležitú úlohu v každom štádiu súdneho konania a vo vzťahu k rôznym subjektom. Tento princíp je expressis verbis vymedzený v čl. 47 ods. 3 ústavy a implicitne tvorí aj súčasť obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Rovnosť strán konania súd zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností. Podstata tejto ústavnej zásady spočíva v tom, že strany civilného konania (osobitne sporového konania) majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia strany konania, nie je podstatné ani to, ktorá zo strán konania sa stane žalobcom a ktorá žalovaným (II. ÚS 35/02, IV. ÚS 126/09)“.

20. V rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva sp. zn. 17127/12 z 13.01.2015 vo veci Trančíková vs. Slovenská republika sa konštatuje, že: „Strany konania musia mať príležitosť oboznámiť sa so všetkými dôkazmi a stanoviskami, pričom majú právo sa k nim vyjadriť, a to bez ohľadu na to, či ide o prvostupňové alebo odvolanie konanie a bez ohľadu na to, či sa v odvolacom konaní objavia nové skutočnosti“.

21. Výnimku z povinnosti doručiť žalobcovi vyjadrenie žalovaného k žalobe viažucu sa k rozhodnutiu vo veci bez nariadenia pojednávania vyplývajúcu z ust. 106 ods. 1 S.s.p. (ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenia alebo nerozhodne vo veci bez nariadenia pojednávania, zašle bezodkladne žalobcovi vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe) je potrebné vykladať tak, že sa týka takého rozhodnutia súdu vo veci, ktorým sa konanie končí bez meritórneho rozhodnutia vo veci samej (najmä o odmietnutí žaloby, alebo zastavenie konania, ale naopak nevzťahuje sa k meritórnemu rozhodnutiu súdu vo veci samej (hoci aj bez nariadenia pojednávania).

22. Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že pokiaľ krajský súd rozhodol o žalobe a vydal zamietajúci rozsudok bez toho, aby dôsledne postupoval v zmysle naznačeného výkladu ustanovenia § 106 S.s.p. a poskytol tak sťažovateľke možnosť sa oboznámiť s obsahom vyjadrenia žalovaného k podanej žalobe a následne podať k nemu svoje stanovisko (dupliku), išlo o nesprávny procesný postup, ktorým znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. V zmysle už uvedených názorov Ústavného súdu SR a ESLP je jedným z dôsledkov princípu kontradiktórnosti konania právo účastníka mať možnosť posúdiť, či a do akej miery je písomné vyjadrenie žalovaného (replika) podané v konaní pred správnym súdom právne významné, či obsahuje také skutkové a právne dôvody, na ktoré je potrebné z jeho strany reagovať alebo inak je vhodné sa k nemu vyjadriť. Je bez právneho významu aký je jeho skutočný účinok na súdne rozhodnutie (m. m. vec K. S. proti Fínsku, rozsudok ESLP z 31.5.2001; vec F. R. proti Švajčiarsku, rozsudok ESLP z 28.6.2001).

24. V súvislosti so sťažovateľkou uplatneným dôvodom kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p. kasačný súd ďalej uvádza, že procesným právom účastníka je i právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z ust. § 139 ods. 2 S.s.p., totiž znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite a skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť správnej žaloby. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

25. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie (obsiahnutého v základnom práve na súdnu ochranu) podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru je aj právo účastníka konania na

také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

26. Potreba riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v ktorom súd preskúmava rozhodnutie správneho orgánu, vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Aj keď s ohľadom na túto judikatúru nie je potrebné zdôvodňovať každý argument účastníkov konania, súdne rozhodnutia musia byť odôvodnené a musia obsahovať odpovede súdu na všetky podstatné argumenty prednesené stranami, ktoré uviedli v konaní. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu a nie len odkazovať na právne argumenty a závery správnych orgánov.

27. Podľa názoru kasačného súdu odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu neposkytuje dostatočné argumentačné podklady na posúdenie, ako sa vysporiadal s žalobnými námietkami sťažovateľky, akými vlastnými úvahami sa súd riadil pri utváraní záveru o skutkovom a právnom stave veci a posudzovaní relevancie obsahu právnej argumentácie a žalobných námietok sťažovateľky uplatnených v správnej žalobe. Krajským súdom v odôvodnení stručne vyslovený záver o nespnení podmienok podľa § 8 a 10 zák. č. 480/2002 Z.z. je preto nepresvedčivý a ako taký neposkytujúci dostatočne jasný, zrozumiteľný a náležite odôvodnený výsledok svojej rozhodovacej činnosti, tak „aby sťažovateľ nemusel hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov, aby sa s prijatými závermi bolo možné stotožniť ako s logickým záverom procesu poznania nielen právnych záverov, ale aj záverov skutkových, z ktorých právne závery vychádzajú.“ (III. ÚS 311/07).

28. V danom prípade sa krajský súd žalobnými námietkami sťažovateľa zaoberal, avšak na tieto iba stroho, spôsobom nepresvedčivým a neposkytujúcim záruky, že jeho správnej žalobe bola venovaná náležitá pozornosť, odpovedal. Za daných okolností je nutné považovať takýto rozsudok za nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, nedávajúci dostatočné záruky pre konštatovanie, že bol vydaný spôsobom rešpektujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces

V.

29. Kasačný súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je primárne dôvodná v zmysle ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p. a preto napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil v zmysle ustanovenia § 462 ods. 1 S.s.p. na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude úlohou správneho súdu, pri preskúmaní rozhodnutia žalovaného, predovšetkým dodržať všetky procesné požiadavky v súvislosti s rozhodovaním vo veci, znovu vec prejednať, vysporiadať sa pri tom i so všetkými námietkami uvedenými v správnej žalobe (osobitne však kasačný súd poukazuje na tie námietky uvedené v správnej žalobe, ktoré sú obsiahnuté aj v kasačnej sťažnosti), vo veci opätovne rozhodnúť a svoje rozhodnutie riadne odôvodniť.

30. V novom rozhodnutí vo veci samej rozhodne krajský súd aj o náhrade trov konania o kasačnej sťažnosti (ustanovenie § 467 ods. 3 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.